

**Міністерство освіти і науки України
Університет митної справи та фінансів
Факультет управління
Кафедра журналістики**

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

на тему «Тема російсько-української війни у сучасній документальній журналістиці»

Виконала: студентка групи ЖР 20-1
спеціальності 061 «Журналістика»
Соколова М.І.

Керівник:
д.н. з держ.упр., професор Дрешпак В.М.

Дніпро 2024

АНОТАЦІЯ

кваліфікаційної роботи на тему:

на тему «Тема російсько-української війни у сучасній документальній журналістиці»

Виконавець: студентка групи ЖР20-1 Соколова М. І.

Керівник: д.н. з держ.упр., професор Дрешпак В. М.

Кваліфікаційна робота: 54 с., 7 рис., 28 джерел.

Інформаційний продукт: документальний відеофільм «Krieg und Wir / Війна та ми».

Мета кваліфікаційної роботи: полягає у створенні документального відеофільму «Krieg und Wir / Війна та ми» на основі аналізу: впливу матеріалів воєнної тематики на медійну аудиторію, ролі медійних засобів у формуванні світогляду та уявлень про війну серед громадськості, а також оцінок впливу подібних матеріалів на ментальний стан та поведінку аудиторії.

Актуальність і новизна інформаційного продукту: у контексті російсько-української війни, великого потоку вимушених переселенців та життя з чистого аркушу, відеофільм дозволить долучити глядачів до розуміння складнощів і травм, а також сприятиме усвідомленню важливості адаптації та взаємопідтримки у таких ситуаціях. Новизна: формат інтерв'ю надає можливість передати реальні історії і переживання людей, створити емоційне зв'язок з аудиторією, висвітлюючи не лише факти, але й особисті долі та переживання.

Зміст інформаційного продукту: п'ять інтерв'ю: три історії українських переселенців, дві розмови з представниками австрійського суспільства з їх незалежним поглядом на ситуацію.

Ключові слова: журналістика, документалістика, вплив медіатворів, драматургія, конфлікт, символізм.

SUMMARY

qualification work on the topic:

«The topic of the Russian-Ukrainian war in modern documentary journalism»

Author: student of group JR20-1 Sokolova M. I.

Supervisor: doctor of Public Administration, Professor Dreshpak V. M.

Qualification work: 54 pages, 7 figures, 28 sources.

Information product: documentary video film «Krieg und Wir / War and Us»

The purpose of the qualification work: the aim is to create the documentary video film "Krieg und Wir / War and Us" based on the analysis: of the impact of war-themed materials on the media audience, the role of media in shaping public perceptions and understanding of the war, and the assessment of such materials' influence on the mental state and behavior of the audience.

Relevance and novelty of the information product: in the context of the Russo-Ukrainian war, the large flow of forced migrants, and starting life anew, the video film will engage viewers in understanding the complexities and traumas involved, and will promote awareness of the importance of adaptation and mutual support in such situations. Novelty: The interview format allows for conveying real stories and experiences of living individuals, creating an emotional connection with the audience by highlighting not only facts but also personal fates and experiences.

Content of the information product: five interviews: three stories of Ukrainian migrants and two independent perspectives on the situation from Austrian society representatives.

Keywords: journalism, documentary, media impact, dramaturgy, conflict, symbolism.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРИКЛАДНІ ОСНОВИ СУЧАСНОЇ ДОКУМЕНТАЛІСТИКИ І СТВОРЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОДУКТУ ЗА ТЕМОЮ РОБОТИ.....	7
РОЗДІЛ 2. ВІДЕОФІЛЬМ «KRIEG UND WIR / ВІЙНА ТА МИ»: ЦІЛЬОВА АУДИТОРІЯ, КАНАЛИ ПОШИРЕННЯ, РЕСУРСИ ДЛЯ СТВОРЕННЯ.....	31
РОЗДІЛ 3. ВІДЕОФІЛЬМ «KRIEG UND WIR / ВІЙНА ТА МИ»: ЕТАПИ СТВОРЕННЯ, ПОШИРЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОДУКТУ, ЗВОРОТНІЙ ЗВ'ЯЗОК.....	36
ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОДУКТ «ДОКУМЕНТАЛЬНИЙ ВІДЕОФІЛЬМ «KRIEG UND WIR / ВІЙНА ТА МИ».....	45
ВИСНОВКИ.....	53
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	55

ВСТУП

Актуальність кваліфікаційної роботи полягає в тому, що російсько-українська війна є однією з найбільш гострих і обговорюваних тем сучасності, що значно впливає на політичну та соціальну ситуацію в Україні та світі. Ця проблема зумовлює доцільність розробки творчого проєкту, який би був спрямований на глибоке розуміння і висвітлення наслідків війни через призму документального кіно. Також важливим є відображення соціокультурного контексту вимушеної міграції українців до країн Європи, зокрема розуміння сутності подій і причин виїзду громадян України за кордон європейською аудиторією. У контексті російсько-української війни, великого потоку вимушених переселенців та життя з чистого аркушу, створений документальний відеофільм також дозволить долучити глядачів до розуміння складнощів і травм, а також сприятиме усвідомленню важливості адаптації та взаємопідтримки у таких ситуаціях.

Актуальним є проведення й попередньої аналітичної роботи, що дозволила б виявити основні теми медіапростору, до якого потрапляють українці у країнах свого перебування, а також сучасних тенденцій у документалістиці. Розуміння цих умов та актуальних прийомів створення документальних фільмів на гострі теми дозволить досягти поставленої мети кваліфікаційної роботи.

Мета кваліфікаційної роботи – створення документального відеофільму «Krieg und Wir / Війна та ми» на основі аналізу: впливу матеріалів воєнної тематики на медійну аудиторію, ролі медійних засобів у формуванні світогляду та уявлень про війну серед громадськості, а також оцінок впливу подібних матеріалів на ментальний стан та поведінку аудиторії.

Завдання кваліфікаційної роботи:

– вивчити й узагальнити теоретичні та прикладні основи створення сучасного документального фільму;

- проаналізувати вихідні умови створення документального відеофільму «Krieg und Wir / Війна та ми»;
- розкрити етапи створення, перспективи поширення, отримання зворотного зв'язку від цільової аудиторії документального відеофільму «Krieg und Wir / Війна та ми»;
- представити сценарій та матеріали документального відеофільму «Krieg und Wir / Війна та ми».

Інформаційний продукт – документальний відеофільм «Krieg und Wir / Війна та ми».

Новизна інформаційного продукту полягає у використанні формату інтерв'ю для передачі реальних історій і переживань людей – українців, які пережили жахи війни, що дозволяє створити емоційний зв'язок з аудиторією та глибше розуміти складнощі, з якими стикаються переселенці, а також австрійців, які знають про російсько-українську війну лише з місцевих медіа.

Практичне значення інформаційного продукту полягає в його здатності підвищити обізнаність та емпатію щодо проблем переселенців і наслідків війни. Фільм планується опублікувати влітку 2024 року, зокрема, буде організовано офлайн показ на безоплатній основі з соціальною метою у Відні, Австрія. Це сприятиме кращому розумінню важливості соціальної інтеграції та підтримки постраждалих від конфлікту.

Окремі результати аналітичного дослідження за темою кваліфікаційної роботи були представлені у доповіді «Тема російсько-української війни в австрійських медіа» на II Всеукраїнській науково-практичній конференції для молодих учених «Українські та світові медіа під час повномасштабного вторгнення рф: нові вимоги та виклики» (Вінниця, 19 квітня 2024 року).

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРИКЛАДНІ ОСНОВИ СУЧАСНОЇ ДОКУМЕНТАЛІСТИКИ І СТВОРЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОДУКТУ ЗА ТЕМОЮ РОБОТИ

Огляд наукових розробок за темою кваліфікаційної роботи. Документалістика – це галузь кінематографа, а також телебачення, яка охоплює всі хронікальні жанри і має на меті висвітлення справжніх подій з реальними особами. Її основна ідея полягає в передачі документальних свідчень, підкріплених ретельним підбором достовірних та підтверджених фактів. «Документальний кінематограф за обсягом аудиторії, що споживає продукт його діяльності, не поступається ані телебаченню, ані друкованим чи інтернет-виданням. Тому сприйняття документального кіно як ланки журналістики дозволить привернути увагу дослідників, які висвітлюють проблему маніпулювання в медіа, до документального кінематографу, адже він висвітлює не вигадані події, а реальні, виконує не стільки розважальну, скільки пізнавальну функцію» [2].

Документальні фільми можуть розповідати про різноманітні теми, включаючи тваринний світ, історичні події, війну, голокост, навіть творчість відомих письменників. Однак усі вони повинні бути підкріплені справжніми фактами, подіями та особами.

Головна мета документалістики - буквально перенести глядача в ці події, зробивши їх неначе безпосередніми свідками. Це досягається завдяки тісному зв'язку з реальними подіями та використанню достовірних джерел інформації, що підкріплюють кожен поданий історію чи факт [19].

У зв'язку з подіями останніх років російсько-українська війна стала однією з найбільш актуальних тем сучасності. Спроби розуміти та осмислити цей конфлікт знаходять відгук у різних сферах, включаючи документальне кіно. Науковці з різних галузей досліджують російсько-українську війну з різних точок зору. Психологи вивчають вплив війни на психіку людей, політологи аналізують політичні та геополітичні аспекти конфлікту,

культурологи досліджують його вплив на культурне співіснування, а медіаексперти аналізують відображення війни у медіа.

Російсько-українська війна у сучасній документалістиці є складною темою, яка привертає увагу науковців та кінематографістів з усього світу. Один з ключових аспектів досліджень – це аналіз коренів і причин цієї війни. Науковці зазначають роль історичних, економічних та політичних факторів у формуванні конфлікту між Росією та Україною. Дослідження зосереджені на вивченні впливу війни на суспільство, економіку та політичну систему обох країн. Тим самим, багатогранність російсько-українського конфлікту створює широкий поляр для досліджень у галузі соціальних комунікацій. Аналіз дозволяє зрозуміти різні аспекти цієї проблеми та спрямувати зусилля на подальше вивчення та осмислення сутності, а також наслідків конфлікту.

Документалістика має ряд характерних рис:

- Об'єктивність. Успішний документальний фільм повинен ставити перед собою завдання відтворити події так, як вони відбувалися, уникнувши при цьому вигадок та перекручень.

- Підтримка доказами. Кожне твердження або подія, представлена в документальному фільмі, повинна бути підкріплена доказами - архівними матеріалами, свідченнями учасників, документами.

- Аналіз та контекст. Документалістика зазвичай не лише описує події, але й розглядає їх у контексті, роблячи спроби проаналізувати причини та наслідки.

Документальні фільми відіграють важливу роль у відображенні реальності та формуванні глибокого розуміння історичних подій та сучасних проблем. Вони впливають на аудиторію, допомагаючи їй поглянути на світ через призму реальності і розширюючи світогляд кожного глядача.

Завдяки своїй унікальності і спроможності привертати увагу, кожен документальний проєкт відкриває нові горизонти і додає щось цікаве до своєї розповіді або розслідування. Документалістика, як галузь, має потужний потенціал зібрати нові факти, події та історії, які раніше могли залишатися

поза увагою громадськості. «Документалістика в цілому передає колективний досвід пережитого, адже попри те, що документальним текстам-свідченням притаманна виразна суб'єктивність, сприймання та побутування документалістики можливе лише при певній колективній зрілості суспільства, готового почути факти і сприймати суб'єктивні, відмінні від офіційного / легітимного історичного дискурсу оцінки, котрі представлено індивідуальними «екстремальними» свідченнями про реально пережите» [17]. Це може охоплювати різні аспекти. Наприклад, глибоке дослідження теми. Документалісти проводять глибокі дослідження, відкриваючи нові аспекти і зв'язки, які раніше не були відомі. Вони можуть привертати увагу до складних проблем або історичних подій, які потребують уваги та аналізу.

Інноваційні методи зйомки і монтажу. Сучасна технологія дозволяє документалістам використовувати нові методи зйомки, монтажу та візуалізації, щоб передати події та ідеї у захоплюючій формі. Це може включати використання віртуальної реальності, анімації чи інших інтерактивних елементів.

Нові теми і підходи. Документалісти виходять за межі стандартних тем і підходів, звертаючи увагу на проблеми, які актуальні для сучасного суспільства. Вони можуть досліджувати нові теми, які стосуються екології, технологій, соціальних трансформацій тощо.

Емоційне зв'язку з аудиторією. Успішні документальні фільми створюють емоційний зв'язок з глядачем, що дозволяє передати не лише факти, але й глибинні емоції та переживання. Це допомагає створити сильний враження і вплинути на аудиторію [16].

Гарним прикладом ми вважаємо проєкт «Діти війни» (Children of War (2009) directed by Bryan Single) [10]. Цей документальний фільм розповідає історії дітей, які стали жертвами війни в різних країнах світу. Він не лише викликав увагу до страждань дітей під час конфліктів, але й впровадив нові методи зйомки та монтажу, щоб підкреслити гуманітарну проблему.

Таким чином, кожен новий документальний проєкт вносить свої нові ідеї, дослідження та інтерпретації, що розширюють наше розуміння світу і сприяють розвитку документалістики як потужної форми медіа.

Тепер, відштовхуючись від уже відомої нам інформації, можна виокремити основні функції документального кіно:

1. Інформативна функція – документальне кіно передає інформацію про реальні події, явища, особистості та проблеми. Воно створює можливість для глядачів отримати об'єктивну інформацію про певні теми або ситуації.

2. Естетична функція – документальне кіно може мати високий художній рівень, використовуючи естетичні методи та засоби для враження аудиторії. Це дозволяє створювати мистецьке творіння на основі реальних подій.

3. Соціальна функція – документальне кіно часто виступає як засіб соціальної критики або відображення соціальних проблем. Воно допомагає привертати увагу до важливих питань, стимулює дискусії та сприяє зміні свідомості глядачів.

4. Історична функція – документальне кіно є важливим джерелом для відтворення історичних подій та розвитку суспільства. Воно допомагає зберігати пам'ять про минуле та відтворювати історичні факти.

5. Просвітницька функція – документальне кіно може освітлювати складні теми або процеси, роз'яснювати наукові концепції та відкривати нові аспекти реальності. Воно стимулює зрілість і розвиток особистості.

Ці функції документального кіно роблять його потужним інструментом для впливу на аудиторію, надаючи можливість не лише інформувати, а й формувати думку, вражати емоційно та сприяти соціальним змінам.

Обґрунтування актуальності створення інформаційного продукту. Створення документального фільму про життя переселенців закордоном та їхній взаємозв'язок з медіа є важливим кроком у розв'язанні соціальних та культурних проблем, що виникають в контексті сучасних міграційних процесів. Саме тому фільм «Krieg und Wir» дозволить проаналізувати вплив

медіа на психологічний та соціокультурний аспекти життя переселенців. Він розкриє, які медійні засоби та повідомлення впливають на їхнє світосприйняття, ідентичність та адаптацію у новому середовищі.

Найголовніше, що подібний інформаційний продукт стане інструментом для підвищення свідомості про проблеми переселенців серед громадськості та урядових структур, а також допоможе залучити увагу до питань інтеграції та адаптації переселенців у новому соціокультурному середовищі.

Саме тому ми перш за все проаналізували медійний простір, до якого потрапляють українські переселенці в Австрії. Австрійські медіа акцентують увагу на різних аспектах російсько-української війни, зокрема на політичних, економічних, гуманітарних і військових. Вони намагаються забезпечити об'єктивність і глибину висвітлення подій.

Проаналізовані нами публікації австрійських медіа переважно мають об'єктивний тон, спрямований на надання фактів і аналізу подій. Можуть мати більш емоційне забарвлення залежно від конкретного видання та його позиціонування, використовують різні стилістичні прийоми для привернення уваги читачів і підсилення емоційного зв'язку.

Заголовки матеріалів часто мають емоційне забарвлення, що має на меті привернення уваги читачів. Наприклад, «Чому Зеленський хоче позбутись свого начальника армії?» («Warum Selenskyj seinen Armeechef loswerden will?», OÖNachrichten, 07.02.2024), «Україна: як довго Захід може продовжувати постачати зброю?» («Ukraine: Wie lange kann der Westen noch Waffen liefern?», Wiener Zeitung, 27.09.2023), або «Тренди Google-пошуку в росії про Путіна та війну в Україні» («Suchtrends in Russland zu Putin und Krieg», ORF.at, 17.05.2023) [20; 27; 21]. Вибір слів і фраз залежить від позиції видання та його цільової аудиторії.

Різні медіа Австрії можуть мати відмінні підходи до висвітлення російсько-української війни. Наприклад, одні видання можуть ставитись до ситуації більш об'єктивно, намагаючись дати простий і нейтральний опис подій (наприклад, ORF.at), тоді як інші виражають конкретні погляди і власне

ставлення до подій (зокрема, Wiener Zeitung). Медіа можуть висвітлювати реакцію громадськості, політиків та експертів на події в Україні та Росії, що додає деталізації інформаційному полю, а також аналізують глибинні причини конфлікту та його наслідки для України та регіону загалом.

Важливими для висвітлення російсько-української війни є інтерв'ю з експертами, компетентними у цій сфері. Австрійські медіа часто звертаються до політиків, дипломатів, військових аналітиків, істориків та інших фахівців для отримання оцінок і коментарів щодо подій, що відбуваються. Як приклад, можемо навести інтерв'ю з українським істориком Ігорем Жалобою у «Wiener Zeitung» (17.03.2024) під назвою «Russland – ein Reich, das in der Vergangenheit steckenblieb» («Росія – імперія, що застрягла в минулому») [27].

Тема російсько-української війни в австрійських медіа має значний вплив на громадську думку та політичні рішення. Інформація, яка надходить до аудиторії через медіа, може впливати на уявлення про конфлікт і формувати певні погляди щодо рішень та дій уряду. Важливим аспектом висвітлення цієї теми є демонстрація та аналіз реакції політиків і міжнародних лідерів на події в Україні. Австрійські медіа відслідковують дипломатичний діалог, миротворчі ініціативи та вплив зовнішніх факторів на конфлікт. Прикладом є публікації у «Mein Bezirk»: «Große Kriegsgefahr zwischen EU und Russland» (29.01.2024) – «Великий ризик війни між ЄС та росією», «Hier können Linzer für die Ukraine spenden» (06.03.2022) – «Тут можуть пожертвувати Україні лінцер» (лінцер – традиційний австрійський десерт, випічка з пісочного тіста з начинкою із джему) [18].

Австрійські медіа застосовують різні мовні засоби та образність у своїх повідомленнях про російсько-українську війну. Зокрема, вони можуть використовувати метафори, візуальні символи, специфічні лексичні одиниці для підкреслення певних аспектів конфлікту або емоційного навантаження. Таким прикладом може бути публікація «Krieg in der Ukraine: Drohnenangriffe auf AKW Saporischschja» («Війна в Україні: атаки безпілотників на Запорізьку АЕС») у GМХ, де використано емоційно забарвлені слова та вирази, риторичні

засоби, активна лексика, узагальнюючі та категоричні вислови, щоб створити наочне уявлення про ситуацію, акцентувати увагу на її загостренні та викликати емоційний відгук у читачів [13].

Як візуальні засоби, використовуються фотографії, відео, інфографіка тощо. У такий спосіб редакціям вдається наочніше відтворити реалії війни та привернути увагу більш широкої аудиторії до публікацій цієї теми.

Медійники Австрії також практикують у своїх публікаціях міжнародну контекстуалізацію російсько-української війни, порівнюючи її з іншими світовими воєнними конфліктами або історичними подіями. Це допомагає читачам отримати більш осяжне розуміння ситуації. Прикладом такого матеріалу, зокрема, є «Ukraine und Gaza: Einmal Krieg, einmal Frieden» («Україна і Газа: раз війна, раз мир») у «Profil», 22.10.2023, де йдеться про війну в Газі між Ізраїлем та ХАМАСом з різних геополітичних точок зору. Основна ідея полягає в порівнянні конфлікту в Газі з російсько-українською війною, підкреслюючи, що незважаючи на значно більший масштаб російсько-українського воєнного конфлікту, у світовій політиці війна в Газі привертає більше уваги [22].

Австрійські медіа часто акцентують увагу на гуманітарних аспектах російсько-української війни, зокрема на гуманітарних катастрофах, біженцях та гуманітарній допомозі. Це сприяє формуванню співчутливого ставлення до постраждалих. Як приклад, стаття «Caritasdirektorin vor Ort in der Ukraine» («Директорка Карітас, розташованого в Україні») у «Mein Bezirk», 22.02.2024 [18]. Водночас медіа досліджують реакцію австрійського суспільства та політичних лідерів на російсько-український конфлікт, аналізуючи погляди та позиції громадськості та політичних партій.

Медіа досліджують також економічні наслідки російсько-української війни для Австрії та Європейського Союзу. Це включає аналіз енергетичних зв'язків, санкцій та торгових відносин. Розглядають і більш загальний вплив цієї війни на міжнародні відносини та геополітичну ситуацію в Європі. Це включає оцінку стосунків з росією, позицію ЄС та НАТО.

Йдеться у публікаціях і про структуру та функції дипломатичних зусиль щодо розв'язання російсько-українського конфлікту. Це включає роль міжнародних організацій, дипломатичні переговори та миротворчі ініціативи, зокрема за напрямом народної дипломатії. Прикладами висвітлення такої тематики можемо назвати статті: «Ein Lichtermeer für Kinder in der Ukraine am Stephansplatz» («Море вогнів для дітей в Україні на Стефанплатц») (22.02.2024), «Ökumenisches Gebet für den Frieden im Dom zu St. Jakob» («Екуменічна молитва за мир у соборі св. Якова») (01.03.2024), «Benefizkonzert "United for Ukraine" am 21. Februar» («Благодійний концерт «Об'єднані для України» 21 лютого») (21.02.2024) у «Mein Bezirk» [18].

Отже, нині медіа Австрії відіграють важливу роль у формуванні як міжнародної думки про російсько-українську війну, так і ставлення до цієї війни власне австрійської аудиторії. Їхні матеріали впливають на сприйняття цих подій у самій Австрії, у Європі та світі, а також можуть впливати на рішення політичних лідерів і міжнародних організацій.

Опис загальної концепції інформаційного продукту. Одним з найперших форматів зйомки документального кіно стала кіносповідь (*cinéma vérité*), або також відома як «true cinema». Цей формат передбачає використання невеликого технічного обладнання для створення враження спостереження за реальним життям без втручання режисера. Він прагне підтримувати природність та автентичність подій. «Французький кінорух 1960-х років, який показував людей у повсякденних ситуаціях за допомогою автентичного діалогу та природності дії. Замість того, щоб дотримуватись звичайної техніки спільної зйомки звуку та зображення, режисер спочатку записує справжні розмови, інтерв'ю та думки. Після вибору найкращого матеріалу він або вона знімає візуальний матеріал, щоб відповідати звуку, часто використовуючи портативну камеру» [12].

Підготовка сценарію для документального фільму є складним завданням, оскільки фільм відображає реальні події та ситуації, які не можна передбачити або змодельовати заздалегідь. Сценарій у такому випадку більше

схожий на план або концепцію, де вказані ключові події, персонажі та тематика фільму, але точні дії та діалоги розробляються в процесі зйомок.

Стиль кіносповіді (*cinéma vérité*) дійсно став дуже популярним і залишається актуальним до наших днів. Фільм «20 днів у Маріуполі» (2024) Мстислава Чернова [28] є прикладом такого стилю, де камера фільмує події, які відбуваються в реальному часі без втручання та режисерського контролю над ними. Цей підхід дозволяє документалістам зафіксувати спонтанність, роблячи глядачів безпосередніми свідками того, що відбувається на екрані.

Щодо початку впровадження інтерв'ю в документальне кіно, це стало активно використовуваним методом у 20-х роках минулого століття, коли французькі документалісти, зокрема Жан Руш [23], почали застосовувати інтерв'ю для збільшення обсягу інформації та враження реалізму. Інтерв'ю дозволяє документалістам звертатися безпосередньо до учасників подій або експертів, що додає об'єктивності та автентичності фільму.

Цей підхід дозволяє глядачам отримувати персональні інсайти від осіб, що прожили або вивчили певні події чи теми. Інтерв'ю дозволяє підтверджувати факти, представляти різні точки зору та деталізувати історії, що розповідаються у документальному фільмі.

Якщо зануритись, дійсно зможемо побачити, що формат інтерв'ю в документальному кіно відіграє важливу роль у впливі на свідомість глядача з ряду причин:

1. Глибина інформації. Інтерв'ю дозволяє отримати глибину інформації від реальних осіб, які беруть участь у подіях або мають прямий досвід. Вони можуть поділитися особистими думками, емоціями, та фактами, що робить контент більш динамічним і привабливим для глядача.

2. Автентичність і довіра. Інтерв'ю з реальними особами надає автентичності та довіри в контенті. Глядачі більше схильні сприймати інформацію, яка подається через особисті досвіди та свідчення.

3. Емоційне зв'язок. Інтерв'ю дозволяє створити емоційний зв'язок між глядачем та персонажами. Людські історії та долі, розповідані у власних

словах, здатні змінювати погляди, викликати співчуття та сприяти збагаченню світосприйняття.

4. Пояснення та контекст. Інтерв'ю дозволяє додати пояснення та контекст до подій, що відбуваються на екрані. Відповіді учасників можуть розкрити різні аспекти теми, доповнюючи та розширюючи розуміння глядачів.

5. Відчуття присутності. Інтерв'ю створює враження присутності, спілкування з реальними людьми, що робить документальний матеріал більш запам'ятовуваним та ефективним у впливі на глядачів.

Основною метою нашого проєкту є ретельний аналіз реакції медійної аудиторії на матеріали воєнної тематики та порівняння сприйняття цих подій у двох різних країнах – Україні та Австрії. Завдання включає підготовку та зйомку фільму, аналіз реакції аудиторії та формування висновків щодо впливу поданих матеріалів на суспільство.

Створення фільму – це складний і захоплюючий процес, який вимагає багато роботи та креативності. Реалізація будь-якого проєкту починається з задуму, а перетворення ідеї на конкретний план є ключовим етапом у будь-якій діяльності. У медійній сфері та зокрема в реалізації документального кіно, цей етап має особливе значення.

Початок проєкту зазвичай починається з ідеї або концепції, яка може бути спровокована певною проблемою, подією або ідеєю. Наприклад, бажання розкрити суспільну проблему, висвітлити історичні події чи розповісти про життя людей. Ідея виробляється на основі власного досвіду, спостережень, читання чи обговорень.

Перетворення ідеї на план передбачає детальне проєктування кожного аспекту фільму. Цей процес включає в себе такі кроки:

- Визначення цілей. Чітко формулювати основні цілі та завдання проєкту. Наприклад, освітня мета, спонукання до дії або розкриття нових фактів.

- Розробка сценарію. Створення детального сценарію або плану дій, який відображає послідовність подій, персонажів та діалогів.

- Аналіз ресурсів. Оцінка необхідних ресурсів, таких як бюджет, екіпаж, обладнання, локації та інше.
- Вибір стилю. Визначення стилю фільму (наприклад, документальний, драматичний, інтерв'ю).
- Планування зйомок. Встановлення графіка зйомок, локацій та розподіл ролей [14].

Цей етап допомагає структурувати процес створення фільму, роблячи його більш організованим і керованим. Від якісного планування залежить успішність втілення ідеї у реальний продукт, що здатний ефективно комунікувати з аудиторією.

Отже, задумом ношої кваліфікаційної роботи є порівняння підходів до висвітлення подій в Україні в австрійських та українських медіа, а також дослідження реакції медійних аудиторій на ці матеріали. Наша мета – вивчити різні акценти, тон та обсяг інформації, що використовується у медійних матеріалах обох країн. Особлива увага має бути приділена сприйняттю новин про російсько-українську війну австрійською аудиторією.

Також ми дослідили думки українських переселенців і запитали, чи помічають вони різницю у поданні новин між австрійськими та українськими медіа, і як це впливає на їх сприйняття подій.

Наша робота має допомогти зрозуміти, як медійна інформація впливає на формування світогляду та свідомості аудиторії в різних країнах, а також висвітлити особливості цього процесу в контексті сучасного медійного ландшафту.

Драматургія – це мистецтво побудови драматичного твору, яке включає в себе розробку сюжету, персонажів та їх взаємодій, а також створення емоційного впливу на аудиторію. У медіа сфері драматургія відіграє ключову роль, формуючи основу будь-якого творчого продукту, будь то кіно, телебачення, радіо, театр чи навіть відеоігри [17].

Чому драматургія є критично важливою для створення успішного медіапродукту і як її принципи застосовуються в різних медіа форматах? Вона

полягає у вмінні створювати структуровані, послідовні та емоційно заряджені історії та включає кілька основних компонентів:

1. Сюжет – це скелет будь-якої історії, який визначає послідовність подій. Від класичної триактної структури до більш складних наративів, сюжет забезпечує розвиток подій, кульмінації та розв'язки. Без чіткого сюжету, який би захоплював увагу аудиторії, жоден медіа продукт не може бути успішним.

2. Персонажі – вони є носіями дії і повинні бути добре розроблені, з чіткими мотивами і розвитку. Глибокі та багатовимірні персонажі допомагають аудиторії ідентифікувати себе з історією, співпереживати героям та занурюватися у вигаданий світ.

3. Конфлікт – є рушійною силою сюжету. Конфлікт може бути внутрішнім (всередині персонажа) або зовнішнім (між персонажами, або між персонажем і навколишнім світом). Конфлікт створює напруження і інтригу, тримаючи глядача або слухача в напрузі до самої розв'язки.

4. Тема - це вже підґрунтя історії, головна ідея або повідомлення, яке автор хоче донести до аудиторії. Тема надає історії глибину і змістовність, змушуючи глядачів задуматися над певними аспектами життя чи суспільства [8].

У кіно та телебаченні драматургія найочевидніша. Фільми та серіали часто слідують класичним драматичним структурами, такими як триактна модель, де:

1. Перший акт представляє світ та персонажів, задає основний конфлікт. Тут встановлюються основні передумови історії, глядач знайомиться з головними героями та їхніми мотивами. Важливою частиною першого акту є «зачіпка» – подія або інформація, яка стимулює інтерес аудиторії.

2. Другий акт розвиває конфлікт, ускладнює ситуації і приводить до кульмінації. У цьому акті герої стикаються з різноманітними перешкодами та випробуваннями, які змушують їх змінюватися і розвиватися. Це найдовший акт, де напруження поступово зростає.

3. Третій акт вирішує конфлікт і надає заключення історії. Після кульмінації настає розв'язка, де всі сюжетні лінії зводяться до логічного завершення, конфлікти вирішуються, і глядач отримує емоційне задоволення від завершення історії [14].

Цей підхід допомагає створювати чітко структуровані і захоплюючі історії, що утримують увагу глядача.

Отже, драматургія є незамінним елементом у створенні творчого продукту у медіасфері. Вона забезпечує структурованість, послідовність та емоційний вплив, що дозволяє історіям резонувати з аудиторією. Драматургія залишається ключовим інструментом для творців, допомагаючи їм створювати захоплюючі та незабутні історії. Використання драматургічних принципів дозволяє досягти глибини та багатовимірності у медіа продуктах, що робить їх значущими і впливовими для аудиторії.

Важливою складовою цієї структури є конфлікт, який є рушійною силою сюжету і основною точкою, з якої починається розвиток всієї історії. Конфлікт створює напруження і інтригу, залучаючи аудиторію до емоційного переживання і стимулюючи подальший розвиток подій. Він проходить кілька стадій розвитку – від зародження до кульмінації і розв'язки. Це забезпечує динаміку сюжету і підтримує інтерес аудиторії.

Конфлікт часто представлений у першому акті історії. З нього починається все дійство – він задає основну проблему, з якою стикається герой, і визначає напрямок розвитку подій.

Документальні фільми часто базуються на актуальних конфліктах, які становлять основну тематику твору. Проте, щоб створити дійсно захоплюючий і впливовий фільм, необхідно перетворити сухий набір фактів і нарізок інтерв'ю в інтригуючу та емоційно насичену історію. Це завдання вимагає глибокого розуміння драматургії та вміння витягнути суть конфлікту, показуючи його через призму людських переживань і емоцій [24].

Перший крок у створенні документального фільму – це вибір конфлікту, який буде лежати в основі сюжету. Конфлікт має бути актуальним і важливим

для аудиторії. Це може бути соціальна проблема, екологічна катастрофа, політичне протистояння (як у мене) або будь-яка інша тема, яка викликає суперечливі думки і сильні емоції.

Після вибору конфлікту необхідно провести глибокий аналіз теми. Це включає вивчення всіх аспектів проблеми, збирання фактів, статистики, історичних даних та різних точок зору. Важливо розуміти всі нюанси конфлікту, щоб мати змогу представити його в найбільш повному і об'єктивному світлі.

Наступний крок – пошук героїв, через яких буде розкрита історія. Це можуть бути люди, які безпосередньо зазнали впливу конфлікту, експерти, активісти або свідки подій. Вибір героїв має бути ретельним, адже саме вони надають обличчя і голос вашій історії. Глибоко розроблені персонажі, з їхніми особистими історіями, переживаннями і змінами, допомагають аудиторії ідентифікувати себе з ними і емоційно залучитися до фільму.

Для створення захоплюючої історії важливо розробити чітку структуру сюжету. Як і в драматургії художніх фільмів, документальні фільми можуть слідувати класичній триактній структурі:

1. Перший акт: представлення конфлікту і головних героїв. Тут задаються основні питання, які будуть досліджуватися у фільмі, і окреслюються початкові обставини.

2. Другий акт: розвиток конфлікту. У цьому акті глядачі знайомляться з різними аспектами проблеми, бачать, як герої стикаються з викликами і перешкодами. Тут важливо підтримувати напруження і інтригу, поступово розкриваючи нові факти і деталі.

3. Третій акт: кульмінація і розв'язка. Конфлікт досягає свого піку, після чого настає розв'язка, де підсумовуються всі ключові моменти і надається висновок або можливі шляхи вирішення проблеми [14].

Саме тому при створенні нашого документального фільму ми вирішили використовувати класичну триактну структуру сюжету не лише для побудови історії, а й для проведення інтерв'ю. Такий підхід дозволяє створити глибокий

та захоплюючий наратив, який допомагає глядачам краще зрозуміти контекст, проблеми та можливі рішення, запропоновані героями фільму.

На початку інтерв'ю ми зосередилися на перших спогадах гостей про переїзд, щоб занурити їх у атмосферу тих часів, коли все тільки починалося. Питання були ретельно підготовлені, щоб викликати живі спогади та емоції. Ми обговорювали перші кроки, що змусило їх зробити цей важливий вибір, і які надії вони покладали на нове місце. Це дозволило окреслити початкові обставини та представити головних героїв і їхню мотивацію.

Ближче до середини інтерв'ю питання почали заглиблюватися в суть проблеми та особистість кожного героя. Ми говорили про виклики та перешкоди, з якими вони зіштовхувалися, як це впливало на їхнє життя та світогляд. Розмова торкалася глибоких емоційних та психологічних травм, що сформувалися в процесі адаптації та боротьби з новими реаліями. Це допомогло створити напруження та інтригу, розкриваючи нові деталі та аспекти проблеми.

Наприкінці інтерв'ю питання досягли свого піку. Ми не лише робили порівняльний аналіз новин та подій, але й чули можливі шляхи вирішення проблеми від самих героїв. Ця частина розмови дозволила підсумувати всі ключові моменти, проаналізувати досвід і запропонувати висновки. Гості ділилися своїм баченням майбутнього, що допомогло надати надію та можливі рішення для аудиторії.

Використання триактної структури для побудови інтерв'ю виявилось надзвичайно ефективним. Це допомогло не лише створити чітку та логічну послідовність розповіді, але й забезпечило глибоке розуміння проблеми через особисті історії героїв. Такий підхід зробив мій документальний фільм не тільки інформативним, але й емоційно насиченим, здатним зачепити серця глядачів і надихнути на роздуми та дії, адже документальний фільм повинен не лише інформувати, а й викликати емоційний відгук у глядачів. Для цього важливо показати людську сторону конфлікту. Інтерв'ю з героями мають бути щирими і глибокими, розкривати їхні особисті переживання і емоції.

Використання архівних матеріалів, музики і візуальних образів також допомагає створити атмосферу і підсилити емоційний вплив.

Триактна структура сюжету є одним з найстаріших і найбільш використовуваних методів у драматургії, але її винахід не може бути приписаний одній особі. Ця структура бере свій початок з античності, а саме з драматургії стародавньої Греції.

Однак, значного розвитку та популярності триактна структура набула завдяки працям Арістотеля, який у своєму трактаті «Поетика» (близько 335 р. до н.е.) описав основи драматичного мистецтва, включаючи поділ на початок, середину і кінець.

У сучасному розумінні триактну структуру популяризував С. Філд, американський сценарист і теоретик кіно, у своїй книзі «Screenplay: The Foundations of Screenwriting» (1979). Філд чітко окреслив триактну структуру як фундаментальний підхід до написання сценаріїв для кінофільмів, що зробило цю концепцію надзвичайно популярною в індустрії кіно і телебачення.

Другий важливий аспект: створення захоплюючої історії вимагає не лише чіткої структури та глибоких персонажів, але й багатошаровості наративу. Одним із найефективніших способів досягти цього є додавання другої сюжетної лінії з абсолютно іншим підтекстом, яка переплітається з основною історією. Це не лише збагачує наратив, але й додає глибини, дозволяючи глядачам побачити проблему з різних кутів і зберігаючи їхню увагу протягом всього фільму [15].

Другорядна сюжетна лінія – це додатковий наративний елемент, який розвивається паралельно з основною історією. Вона може включати нових персонажів, теми або конфлікти, які, з одного боку, підтримують головний сюжет, а з іншого – додають нові шари та підтексти до загальної історії. Наявність другої сюжетної лінії дозволяє уникнути одноманітності та надає можливість глибше розкрити теми фільму, роблячи його багатограним і насиченим.

Наприклад, якщо основна сюжетна лінія фільму фокусується на соціально-політичному конфлікті, друга сюжетна лінія може досліджувати особисті відносини героїв або їхній внутрішній світ. Це створює контраст і збагачує загальну картину, дозволяючи глядачам отримати більш комплексне розуміння подій.

Друга сюжетна лінія надає можливість глибше розкрити персонажів, показуючи їх не лише як учасників основного конфлікту, але й як багатовимірних особистостей з власними проблемами, прагненнями та страхами. Це створює емоційний зв'язок між глядачами та героями, роблячи їхні переживання більш зрозумілими та значущими. Це створює ритм і динаміку.

У нашому документальному фільмі ми вирішили додати другу сюжетну лінію, яка розповідає історію одного персонажа – дівчини на ім'я Мрія. Цей образ уособлює душу кожного українця. Ім'я «Мрія» було обрано символічно, адже ця дівчина символізує мрію кожного українця – мати мирний дім. Її історія є відображенням надій, прагнень та боротьби за мирне і щасливе життя.

Основна сюжетна лінія фільму досліджує соціально-економічні аспекти переїзду, виклики та перешкоди, з якими стикаються герої. Водночас, історія Мрії додає емоційного та символічного виміру. Вона проходить через особисті травми, розчарування та надії, відображаючи колективний досвід українців. Це створює багатогранний наратив, який поєднує реальні факти з глибокою символікою.

Багатошаровий підхід до побудови сюжету сприяє тому, що глядачі можуть знайти щось своє в кожній з ліній. Вони можуть відчути себе ближчими до героїв, співпереживати їм і навіть знаходити паралелі з власним життям. Історія Мрії, яка символізує прагнення до мирного життя, резонує з внутрішніми бажаннями багатьох людей, роблячи фільм більш впливовим і запам'ятовуваним.

Додавання другої сюжетної лінії з іншим підтекстом – це потужний інструмент для створення захоплюючої та багатогранної історії. Переплетення

різних наративів дозволяє глибше розкрити теми фільму, додати напруження і підтримувати інтерес глядачів протягом всього перегляду. Такий підхід робить вашу історію не лише більш цікавою, але й більш значущою та емоційно насиченою. У результаті, глядачі отримують багатий і повний досвід, що залишає глибокий слід у їхній пам'яті та серці.

Загалом, символізм є важливим інструментом у кіномистецтві та медіаторчості, дозволяє режисерам і сценаристам передавати глибші значення та ідеї через візуальні і сюжетні елементи. У сучасному кіно символізм відіграє ключову роль у створенні багатопланових історій, збагачуючи наратив.

Символізм у кіно й на телебаченні – це використання об'єктів, персонажів, кольорів або подій, які мають додаткові, часто приховані значення, що виходять за рамки їхньої буквальної інтерпретації. Символи можуть бути як універсальними, зрозумілими для широкої аудиторії, так і специфічними, розрахованими на певну культурну або соціальну групу [25].

Символізм є важливим елементом, що лежить в основі історії про Мрію у моєму документальному фільмі. Ця історія не лише розкриває особистий досвід і прагнення окремого персонажа, але й передає глибокі смисли та метафори, які відображають ширші соціальні та культурні контексти. Символічний підхід допомагає додати багатоплановості.

Подорож Мрії починається з пошуку чарівних вод Дунаю, річки, що бере початок у горах і протікає через більшість країн Європи. Цей елемент є ключовим символом у фільмі і має багатий підтекст.

Дунай – одна з найдовших річок Європи, що зв'язує багато країн та культур. У контексті нашої історії Дунай символізує шлях і прагнення до миру та стабільності. Вода Дунаю, яка тече через різні держави, символізує розсіяння українських переселенців через війну по всьому світу, зокрема в Європі. Це відображає реальну ситуацію, коли тисячі українців були змушені шукати новий дім через конфлікт.

Пошук Мрією чарівних вод Дунаю несе в собі кілька символічних значень:

– Відображення розпорошення: як і вода Дунаю, українські переселенці змушені перетинати кордони, адаптуючись до нових культур та суспільств.

– Прагнення до миру: чарівні води символізують надію на повернення до нормального життя та віднайдення миру і безпеки.

– Єдність у різноманітті: як Дунай об'єднує різні народи Європи, так і мрія про мир об'єднує українців, де б вони не знаходилися.

Гори, де бере початок Дунай, символізують витoki надії та початок великої подорожі. Вони також уособлюють виклики і перешкоди, які потрібно подолати на шляху до мрії. Це підкреслює силу і витривалість людей, які не здаються, навіть перед лицем величезних труднощів.

Подорож Мрії до Дунаю також є метафорою внутрішнього шляху кожного українця. Це символізує пошук внутрішнього спокою, розуміння і прийняття себе в нових обставинах. Цей шлях відображає не лише фізичні переміщення, але й духовні пошуки кожного переселенця.

Символізм, закладений в історію про Мрію, збагачує наратив і робить його більш емоційно насиченим та глибоким. Подорож до чарівних вод Дунаю відображає реальні випробування, з якими стикаються українські переселенці, та їхнє прагнення до миру і стабільності. Ця символіка дозволяє глядачам не лише краще зрозуміти ситуацію, але й співпереживати героям, роблячи фільм більш значущим.

На фінальному етапі подорожі Мрія зустрічає багатьох інших мандрувальників. Дехто з них уже знайшов свій дім, дехто продовжує шукати. Ця зустріч несе в собі глибокий символічний сенс: дім – це не просто фізичне місце, а стан душі, що назавжди залишається в наших серцях. Віднайти мир та безпеку можливо в будь-якій точці світу, якщо зберігати дім у серці.

Символізм дозволяє режисерам передавати складні ідеї та емоції, не вдаючись до прямого пояснення. Через символи фільми можуть досліджувати

теми, які важко виразити словами. Наприклад, кольорова гама може передавати настрій або стан душі персонажів, а певні предмети можуть уособлювати ключові теми або конфлікти.

Символи можуть створювати емоційний зв'язок між глядачем і фільмом. Вони можуть викликати сильні емоції та асоціації, роблячи перегляд фільму більш особистим і впливовим. Наприклад, у фільмі «Вічне сяйво чистого розуму» (2004) [1] мотив зникаючих спогадів символізує неможливість уникнути власних почуттів та переживань, що викликає сильний емоційний відгук у глядачів.

Сучасне кіно часто використовує символізм для вираження соціальної критики або політичних ідей. Фільми можуть використовувати символи для висвітлення важливих суспільних проблем, таких як расизм, нерівність або екологічні питання. Наприклад, фільм «Паразити» (2019) [5] використовує архітектуру будинків і різні рівні простору як символ соціальної нерівності.

Символізм також підвищує естетичну цінність фільму. Кінострічки, наповнені символічними елементами, можуть стати об'єктом детального аналізу і обговорення, що підвищує їхню культурну значущість. Вони стають багатшаровими творами мистецтва, які глядачі можуть переглядати знову і знову, відкриваючи нові значення і інтерпретації [25].

Документальне кіно має великий потенціал. Без цього важко зрозуміло передати справжню сутність історії та зробити фільм запам'ятовуваним. Тому важливо об'єднати всі елементи кінострічки в одне бажання – надихнути та викликати емоції у глядачів.

Натхнення – це те, що спонукає людей до дій, змін та вдосконалення. У документальному кіно, натхнення може бути ключовим елементом, який привертає увагу глядачів та заохочує їх діяти. Відчуття натхнення, яке випливає з перегляду документального фільму, може стати джерелом нових ідей, планів та намірів.

Емоції грають величезну роль у сприйнятті інформації та формуванні пам'яті. Документальні фільми, які викликають сильні емоції, залишаються у

пам'яті глядачів набагато довше. Відчуття співпереживання, захоплення або навіть суму допомагають створити емоційний зв'язок між глядачем та фільмом.

Завершення фільму має бути не просто логічним висновком історії, але й емоційним піком, який залишить глядачів з відчуттям задоволення та натхнення.

Усі ці елементи – натхнення, емоції, візуальність та символіка – важливі для створення документального фільму, що залишить слід у серцях глядачів. Без них картинка залишиться абсолютно безкорисною. Натхнення відтісняє беспорядність, а емоції змушують нас діяти. Візуальність та символіка допомагають нам зануритися в світ фільму та зрозуміти його глибокі сенси. І завершення з емоційним зарядом стає відбиттям усього піднесеного та неповторного, що ми побачили і відчули під час перегляду [8]. Тому документальне кіно, яке поєднує усі ці елементи, має потенціал не лише розширити наші знання, але й надихнути, розчулити та залишити невиразний, але надзвичайно сильний слід у наших серцях і роздумах.

У своїй роботі «Krieg und Wir» ми намагаємось поєднати всі вищезгадані елементи для створення документального фільму, який не лише інформує, але й надихає та викликає емоції у глядачів. Цей фільм є втіленням моєї бажання поділитися історіями переселенців з України під час війни, а також відобразити їх прагнення до миру та дому.

Застосовуючи трьохактну структуру сюжету, я розкривала історії героїв фільму, починаючи з їхніх початкових спогадів та переживань в часи війни. Далі я заглиблювалась у їхні внутрішні конфлікти, травми та надії через інтерв'ю та візуальні зображення.

Додавши другу сюжетну лінію, я символічно відобразила пошук кожного переселенця за власним «домом» та миром. Подорож Мрії до чарівних вод Дунаю стала метафорою їхньої внутрішньої боротьби та прагнення до стабільності. Зустріч з іншими мандрувальниками підкреслила ідею єдності і підтримки у важкі часи.

Завершення фільму, де герої знаходять певну міру та спокій у своїх серцях, підсилило емоційний вплив та залишило глядачів з відчуттям надії та вдячності. Усе це ми спрямували на створення документального фільму, який не лише розкриває важливі теми, але й надихає та рухає до дії.

Обґрунтування новизни інформаційного продукту. Документальне кіно, як складна галузь медіа, відображає реальні події і людські історії через глибину інформації, автентичність свідчень та емоційний зв'язок з аудиторією. Інтерв'ю в документальному кіно відіграє важливу роль, дозволяючи підсилити ці аспекти, зробити матеріал більш привабливим та запам'ятовуваним. Цей формат створює враження присутності, дозволяючи глядачам переживати події як свідки, а не лише спостерігачі з боку. Такий підхід робить документальне кіно ефективним інструментом для впливу на свідомість глядачів, розширюючи їхнє розуміння теми і заохочуючи до нових переживань та роздумів.

Новизна нашого інформаційного продукту, документального фільму «Krieg und Wir / Війна та ми», полягає в унікальному підході до висвітлення теми російсько-української війни через формат інтерв'ю. Цей метод дозволяє глибше зануритися в особисті історії та переживання людей, які безпосередньо зіткнулися з наслідками війни. На відміну від традиційних документальних фільмів, які часто зосереджуються на загальних фактах і статистиці, мій фільм акцентує увагу на людському вимірі конфлікту, що забезпечує емоційний зв'язок з глядачем.

Формат інтерв'ю дає можливість показати багатогранність війни через призму особистих історій, що робить фільм більш живим та інтерактивним. Глядачі можуть побачити і почути справжні емоції, страхи, надії та мрії людей, що створює потужний емоційний вплив і сприяє більш глибокому розумінню складнощів, з якими стикаються учасники конфлікту (рис. 1.1).

Крім того, новизна фільму проявляється у використанні мультикультурного підходу. Інтерв'ю з представниками австрійського суспільства дозволяють показати, як війна сприймається за межами України,

що сприяє глобалізації теми та робить її більш зрозумілою для міжнародної аудиторії. Це також допомагає показати, як різні культури можуть співпереживати і підтримувати одне одного у важкі часи.

Рис. 1.1 Кадри з документального фільму «Krieg und Wir/ Війна та ми»

Новий підхід до подання інформації полягає також у поєднанні особистих історій із глибоким аналізом медійного контенту та його впливу на аудиторію. Фільм досліджує, як новинні матеріали формують громадську думку, впливають на ментальний стан людей та їхнє сприйняття війни. Такий багатогранний підхід дозволяє глядачам не лише дізнатися про факти, але й зрозуміти, як ці факти впливають на реальних людей.

Таким чином, новизна нашого документального фільму полягає в інтеграції особистих історій, мультикультурного підходу та глибокого аналізу медійного впливу, що разом створює унікальний інформаційний продукт, здатний не лише інформувати, але й викликати сильні емоції та глибоке розуміння, співчуття до поданої теми.

Документалістика є безсумнівно потужною зброєю у медіасфері, оскільки вона дозволяє донести інформацію максимально доступно, наглядно та цікаво. Цей жанр спроможний перетворити складні теми та проблеми у зрозумілі історії, розкриваючи реальні події через призму життєвих сюжетів і свідчень. Документальне кіно не лише інформує, але й вражає емоційно та підносить різноманітні глибинні аспекти суспільних, політичних чи культурних проблем. Його вплив на аудиторію полягає в здатності змінювати свідомість, піднімати питання та стимулювати обговорення, роблячи документалістику важливим інструментом для формування світогляду та мобілізації суспільства [26].

Спираючись на описані вище теоретичні та прикладні засади створення сучасного документального кіно, ми й провадили свою роботу над нашим інформаційним продуктом – документальним фільмом про сприйняття російсько-української війни переселенцями з України та громадянами Австрії – «Krieg und Wir/ Війна та ми».

РОЗДІЛ 2. ВІДЕОФІЛЬМ «KRIEG UND WIR / ВІЙНА ТА МИ»: ЦІЛЬОВА АУДИТОРІЯ, КАНАЛИ ПОШИРЕННЯ, РЕСУРСИ ДЛЯ СТВОРЕННЯ

Цільова аудиторія інформаційного продукту. У сучасному світі, насиченому технологіями та засобами масової інформації, роль медіа визначається як ключовий фактор у формуванні громадської думки, стереотипів та сприйняття подій. Однією з найактуальніших тем для обговорення у медійному просторі є війна, яка має глибокий вплив на життя мільйонів людей та визначає подальший розвиток суспільства. Робота була спрямована на дослідження впливу матеріалів воєнної тематики на медійну аудиторію в Україні та Австрії, зокрема через аналіз, який я хотіла передати крізь фільм, побудований на інтерв'ю з переселенцями та представниками австрійської держави.

У світі медіа та кінематографії вміння працювати в команді є надзвичайно важливим. Колективний творчий процес дозволяє об'єднати різні таланти та підходи для досягнення спільної мети. Проте, так само важливо мати навички працювати самотійно, бути готовим витягнути на себе всю відповідальність та виконати роботу наодинці.

У світі, де час іноді стає рішучим фактором, не завжди можна чекати на підтримку команди. Тому важливо мати у себе набір різноманітних навичок та вмінь, що дозволять вам впоратися з будь-яким завданням самотійно.

Бути готовим виступити в ролі оператора, сценариста, режисера, монтажера – це як володіти своєю власною студією, де ви самі керуєте процесом творення. Поєднуючи ці різні ролі в одній особі, ви отримуєте можливість створити відмінний продукт навіть у найскладніших обставинах.

Не завжди ми можемо розраховувати на інших, і саме тоді навички роботи в одиночку стають ключовими. Бувають ситуації, коли вам доведеться діяти швидко та ефективно, і в таких моментах вміння самотійно брати на себе всю відповідальність стають незамінними.

Розвивати навички праці в команді та самотійно – це обов'язкова умова для успішної кар'єри в сфері медіа та кінематографії. Вміння володіти різними ролями та бути готовим до будь-яких життєвих обставин допоможе вам стати справжнім професіоналом у своїй галузі.

Цільова аудиторія для цього фільму охоплює свідомих та небайдужих громадян обох країн, України та Австрії. Вони мають вік від 20 до 45 років і володіють знаннями у політичній сфері. Ці особи є активними, не бояться висловлювати свою думку та готові змінювати світ своїми діями. Їх цікавить політика і вони мають базові знання, що дозволяє їм аналізувати споживану інформацію. Фільм, що містить інтерв'ю українською та німецькою мовами, спрямований на те, щоб привернути увагу цієї аудиторії до проблем геополітики та медіа-репрезентації подій, які стосуються обох країн.

Основна мета цього фільму – привернути увагу до актуальності теми російсько-української війни і підкреслити необхідність подальшого обговорення цих подій. Фільм намагатиметься підкреслити, що конфлікт є незавершеним і вимагає уваги, оскільки його наслідки продовжують впливати на життя мільйонів людей у регіоні та впливають на геополітичну ситуацію в цілому. Зокрема, фільм досліджує адаптацію українських переселенців в Австрії та їхні спостереження щодо різниці у сприйнятті новин про війну від українських та австрійських ЗМІ.

Крім того, фільм покликаний звернути увагу до того, що конфлікт не має простих рішень, і його подальший розвиток може мати глобальні наслідки. Проект має на меті стимулювати дискусії та поширити розуміння ситуації серед широкої аудиторії, зокрема серед молодих активних громадян, які прагнуть більшої об'єктивності та глибшого розуміння подій у світі.

Через це ми плануємо поширити цей фільм на загальнодоступних майданчиках в інтернеті, зокрема на YouTube. Віримо, що фільм несе сильну соціальну роль та повинен бути доступним для широкої аудиторії. YouTube забезпечує широкий охоплення глядачів з різних країн, що дозволить підвищити обізнаність щодо проблем, висвітлених у фільмі, та сприяти

обговоренню цих питань на міжнародному рівні. Такий відкритий доступ до матеріалу сприятиме підвищенню усвідомленості та мобілізації громадськості стосовно актуальних тем, що порушуються у фільмі.

Канали поширення інформаційного продукту. YouTube, найбільша в світі платформа для відеоконтенту, яка перетворилася на справжню революцію у виробництві та споживанні відео контенту. Заснована у 2005 році Ч. Херлі та С. Ченом, YouTube швидко завоювала світову популярність завдяки своїй відкритій платформі, де кожен міг безкоштовно ділитися своїми відео творіннями та споживати контент інших користувачів. Чому YouTube став таким популярним і які соціальні наслідки він має для суспільства?

Однією з ключових причин успіху YouTube є його безкоштовний доступ до великої кількості відео контенту. Користувачі можуть завантажувати відео безкоштовно та ділитися ними зі світом, що забезпечує величезний обмін інформацією та ідеями. Цей вільний доступ приваблює не тільки глядачів, а й творців контенту, які мають можливість знайти свою аудиторію без інвестицій у дороге обладнання чи медіа-компанії.

Платформа YouTube не лише сприяє обміну контентом, а й має значний соціальний підтекст. Вона створює можливість глобального спілкування та співпраці, об'єднання глядачів та творців контенту з усього світу. Соціальні мережі, спільноти та діалоги формуються на основі відео контенту, що сприяє культурній різноманітності та взаєморозумінню.

Платформа стала так швидко популярною завдяки своєму відкритому підходу до контенту, інноваційним можливостям і величезній громадській базі. Вона вплинула на культуру споживання медіа, змінила спосіб, якими ми сприймаємо та ділимося інформацією. YouTube дозволяє виражати ідеї, творити зміни та створювати спільноти, що раніше було складніше реалізувати через традиційні медіа.

Сьогодні YouTube виконує значну соціальну роль, ставлячи під сумнів існуючі медійні норми та сприяючи свободі слова. Він не тільки розважає та навчає, а й стимулює глибинні дискусії про політику, культуру та суспільні

проблеми. Усвідомлюючи свій вплив, YouTube стає важливою платформою для змін у суспільстві і формування нових медійних тенденцій [9].

Усе це і зумовлює наш вибір YouTube як платформи для розміщення та подальшого просування нашого інформаційного продукту.

Ресурсні витрати на створення інформаційного продукту. Насправді, створення документального фільму є захоплюючим і творчим процесом, що вимагає певних ресурсів, особливо для початківців, які включають технічне обладнання, програмне забезпечення для монтажу, ідеї, комунікацію та планування.

Один з ключових аспектів створення документального фільму - це використання правильного технічного обладнання. Якісна камера з можливістю зйомки високої якості зображення, яка може зафіксувати важливі моменти фільму. Також мікрофон для чіткого запису звуку, стабілізатор камери для гладкого зйомки, освітлення.

Уже після зйомки знадобиться програмне забезпечення для монтажу фільму. Популярні програми для цього - Adobe Premiere Pro, Final Cut Pro або DaVinci Resolve. Вони дозволять змонтувати кадри, додати титри, музику та інші ефекти. Важливо мати чітку ідею для документального фільму, щоб вміло виразити її в монтажі.

Це все вимагає зусиль та ретельної підготовки, але створення документального фільму може стати потужним інструментом для вираження ідей та викликання соціальних змін, що й є основною метою справжнього митця.

Сьогодні відкриває перед нами широкий доступ до інформації, навчання та ресурсів, завдяки яким вартість створення кіно суттєво знижується. Цифрові технології, інтернет і численні онлайн-платформи трансформують кіновиробництво, роблячи його доступним для ширшого кола ентузіастів та професіоналів. Усе, що дійсно потрібно для створення якісного фільму, це бажання, інноваційні ідеї та творчий підхід. «Стрімке зростання мобільних пристроїв відіграє вирішальну роль у переході до

мультиплатформового споживання цифрових новин. Окрім того, щороку фіксується зростання щодо споживання новин через соціальні медіамережі. Британські дослідники аудиторії медіа зазначають, що нині важко відокремити Інтернетконтент від телевізійного або радіоконтенту - це свідчить про реформувальний вплив Інтернету на поведінку споживачів і промислових структур, при цьому насичення ринку такими мобільними пристроями, як смартфони, було ключовим чинником для розвитку саме мобільного Інтернету і, як наслідок, мобільного Інтернет-контенту» [6].

Інтернет став невичерпним джерелом ресурсів для кіновиробників. На численних платформах можна знайти безкоштовні уроки, майстер-класи та курси з кінематографії, сценаристики, акторської майстерності та багатьох інших аспектів виробництва фільмів. YouTube, Coursera, Udemy – це лише деякі з платформ, які пропонують величезний вибір навчальних матеріалів, доступних будь-кому.

Сучасна аудиторія стала більш вимогливою та різноманітною у своїх інтересах. Глядачів більше цікавить унікальна ідея та новизна, ніж масштаб та бюджет фільму. Незалежні фільми, створені з мінімальними витратами, часто здобувають визнання за свіжий погляд на знайомі теми, сміливі експерименти з жанрами та оригінальність.

Найважливіший елемент у створенні фільму – це бажання та пристрасть до своєї справи. Ідея, яка запалює творців, може бути реалізована навіть з обмеженим бюджетом, якщо до неї підійти з креативністю та відданістю. Сучасні технології та ресурси дозволяють експериментувати, пробувати нові підходи та втілювати в життя найсміливіші мрії.

РОЗДІЛ 3. ВІДЕОФІЛЬМ «KRIEG UND WIR / ВІЙНА ТА МИ»: ЕТАПИ СТВОРЕННЯ, ПОШИРЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОДУКТУ, ЗВОРОТНИЙ ЗВ'ЯЗОК

Етапи створення інформаційного продукту. Документальний фільм, або фільм, створений на основі інтерв'ю, – це не лише звичайний кіно- чи відеопродукт, але й могутня форма мистецтва та комунікації, яка може глибоко впливати на глядачів та суспільство в цілому. Він відкриває перед нами реальний світ, подаючи інформацію та враження через об'єктивне призму подій. Такий підхід дозволяє глядачам не лише побачити, але й відчутти та зрозуміти події, що відбуваються у світі.

Особливе значення документальні фільми мають у висвітленні складних тем, таких як війна. Вони можуть відтворити реальність життя на війні: від повсякденних труднощів та страху до героїзму та взаємодопомоги. Документальні фільми дозволяють нам зазирнути у світ людей, які живуть під війною, і побачити їхні переживання та боротьбу за виживання.

У висвітленні теми війни документальний формат виявляється найбільш ефективним. Він дозволяє нам побачити події з реальної точки зору, без спотворень та вигадок, що дозволяє краще зрозуміти сутність конфлікту та його наслідки для людей. Завдяки своїй об'єктивності та автентичності, документальний фільм може впливати на глядачів та змінювати їхні погляди та переконання.

Тому важливо визнати роль та значення документальних фільмів у сучасному світі, особливо у висвітленні теми війни. Вони є невід'ємною частиною культури та мистецтва, які можуть надати нам нові знання, відчуття та перспективи на події, що відбуваються навколо нас.

Після ретельного аналізу всіх цих фактів та роздумів про значення та вплив документального формату, ми вирішили обрати саме цей жанр для свого інформаційного продукту. Рішення було прийняте на основі кількох вагомих аргументів.

По-перше, документальний фільм дозволить нам глибше дослідити та розкрити тему кваліфікаційної роботи, оскільки він надає можливість показати реальність та життя людей, пов'язане з воєнними конфліктами, з усією їхньою складністю та емоційністю.

По-друге, документальний формат дозволить нам залучити аудиторію до теми нашої роботи та змусити її задуматися над проблемами війни та її наслідками. Оскільки цей жанр дозволяє передати реальність подій та переживань, він може спонукати глядачів до активного рефлексування та обговорення.

По-третє, обрання документального формату дозволить нам реалізувати свої творчі навички та виразити свої ідеї та думки через візуальний наратив. Ми будемо мати можливість самостійно займатися кожним етапом створення фільму – від розробки концепції до монтажу та публікації.

Процес формулювання теми був складним і вимагав детального роздуму та аналізу. Ми розглядала різні аспекти впливу війни на суспільство, зосереджуючись на психологічних та філософських особливостях, а також на своєму особистому досвіді та переживаннях, пов'язаних з поточними подіями. Бажання об'єднати ці дві грані та зрозуміти, як воєнні події впливають на ментальність та життя людей, було основним мотивом у моїй пошуковій діяльності. «Не зважаючи на першу асоціацію з власне «документом», хроніко-документальне, а тим більше науково-популярне кіно завжди є авторським. Авторськість – у побудові відеоряду, засобів реконструкції давно минулих подій, поєднанні інформативності та образності» [6].

Ураховуючи всі ці аспекти та прагнення зрозуміти процес побудови нового життя після воєнного конфлікту, ми й прийняли рішення детальніше розкрити проблематику висвітлення теми російсько-української війни у сучасній документальній журналістиці.

Ця тема відображає не лише наші особисті зацікавлення та переживання, але й відповідає актуальним питанням сучасного світу та може привернути увагу як вітчизняних, так і зарубіжних дослідників і глядачів. Вона відкриває

широкий простір для досліджень психологічних та соціологічних аспектів впливу війни на суспільство та індивідуальність.

Після остаточного формулювання теми і визначення специфіки документального формату для нашого фільму, ми приступили до розробки структури сценарію, яка б відповідала вимогам цього жанру. Це було новим досвідом для мене, оскільки документальний сценарій відрізняється від традиційного сценарію для художнього фільму.

У процесі розробки структури фільму, ми вирішили підійти до цього завдання систематично та логічно. Спочатку ми розділили фільм на блоки, які відображали різні аспекти теми. Наприклад, перший блок міг би розкрити вплив війни на психологічний стан переселенців, другий – порівняти спосіб висвітлення війни у медіа двох країн, а третій – дати можливість самим переселенцям і місцевим поділитися своїми думками та враженнями.

Після цього ми розробили запитання до кожного блоку, які б допомагали розкрити тему більш глибоко та з різних боків. Наприклад, до першого блоку ми включили запитання про те, які емоції переживають переселенці внаслідок війни, як вони впливають на їхнє психічне становище та як вони пристосовуються до нового життя в іншій країні. До другого блоку можна включити запитання про різницю у підході до військових конфліктів у медіа України та Австрії, про те, як це впливає на сприйняття подій глядачами та які перспективи в цьому плані.

Такий підхід дозволив створити структуру фільму, яка б була логічною, зрозумілою та спрямованою на досягнення мети висвітлення теми впливу воєнної тематики на медійну аудиторію.

Після усвідомлення загальної картинки та структури фільму, наступним кроком було пошук героїв, які були б готові поділитися своїми історіями на камеру. Це був важливий етап, адже від вибору героїв залежало успішне втілення ідей та тем, які я планувала висвітлити у фільмі.

Нам потрібно було знайти українців, які емігрували з України в Австрію через війну, а також австрійців, які дивляться місцеві новини та мають свою

думку про військові конфлікти. Однак цей процес виявився складним, оскільки не всі були готові відкрито розмовляти про свої переживання та думки.

Ми провели багато часу на знаходження потенційних учасників, встановлюючи контакти через різноманітні ресурси, такі як соціальні мережі, організації для переселенців, а також звертаючись до місцевих медіа та організацій в Австрії. Наприкінці, після багатьох спроб та переговорів, вдалося знайти декілька осіб, які були готові поділитися своїми історіями та думками для нашого документального фільму. Цими героями стали: Аліна Федорова (23 роки), яка переїхала з міста Львів з молодшою сестрою, Дар'я Мокрянська (21 рік), яка переїхала з міста Дніпро та була змушена будувати життя з нуля самостійно, Владислав Радченко (27 років), який залишив назавжди окуповане рідне місто – Маріуполь, Stanislav Milyanov (25 років) – віденський студент із Болгарії, який проживає на території Австрії останні 5 років і James Höllerschmid (23 роки), який є представником сучасного австрійського суспільства. Після вибору героїв фільму настав час розпочати зйомки. Однак, організація інтерв'ю та зйомок виявилася не такою простою, як спочатку очікувалося. Усі учасники мали свої робочі та особисті обов'язки, що ускладнювало процес планування.

Щоб ефективно використовувати час і не гаяти його на зайві чекання, ми вирішили виїжджати на зйомки під час вільного часу учасників. Наприклад, ми записували інтерв'ю ввечері після робочого дня або у вихідні, коли усі були вільні. Це вимагало гнучкості та організаційних навичок, але дозволило ефективно використовувати час та зберегти продуктивність процесу зйомок. Такий підхід дозволив зібрати необхідні матеріали для фільму без зайвих затримок та невиправданого відтермінування проекту.

Одним з найбільш напружених моментів було питання, чи погодяться австрійці дати свої коментарі для фільму. Це було великим викликом, оскільки ми не була впевнені, як вони відреагують на наші запитання та на ідею проекту загалом. Також для нас великим випробуванням була підготовка до інтерв'ю з

ними німецькою мовою, яку ми вивчали не так давно. Це створювало додатковий стрес і нервовість, оскільки ми хотіли впевнено та чітко висловлювати свої думки і запитання.

Однак, на велике щастя, австрійці виявилися абсолютно відкритими та доброзичливими. Вони були раді допомогти та висловлювали підтримку нам, усім українцям та нашому проекту. Їхні відгуки були дуже позитивними, що дозволило відчувати впевненість та спокій під час спілкування з ними. Це було важливим моментом у розвитку проекту, оскільки співпраця з австрійцями додала нові перспективи та відтінки до нашого фільму.

Під час зйомок фільму велику увагу ми приділяли організації інтерв'ю з усіма учасниками проекту. Підготовка до інтерв'ю включала ретельне планування запитань, адаптацію до психології кожного героя та встановлення комфортної атмосфери для спілкування.

Кожне інтерв'ю було побудоване на основі плану запитань, який був ретельно підготовлений заздалегідь. Було враховано унікальний досвід і переживання кожного учасника, щоб максимально повно передати їхню історію та почуття.

Під час інтерв'ю ми також стежили за реакцією героїв, відповідаючи на їхні слова та виявляючи співчуття або зацікавленість там, де це було потрібно.

Особливу увагу ми приділяли розташуванню героїв під час інтерв'ю, намагаючись створити невимушену та дружню атмосферу. Наприклад, сидіння поруч замість напроти допомагало підтримувати більш близький контакт та сприяло відкритому спілкуванню.

У процесі зйомок ми також активно використовували навички адаптації та підлаштування запитань під час інтерв'ю. Під час розмов з учасниками ми змінювали запитання в залежності від їхніх відповідей та реакції, щоб забезпечити більш глибоке та продуктивне обговорення теми. Це дозволяло нам отримати більш повну та інформативну інтерв'ю з кожним учасником та забезпечити високу якість матеріалу для мого фільму.

Після всіх відзнятих інтерв'ю ми були глибоко вражені особистими історіями та різноманітністю думок героїв нашого фільму. Кожна історія була унікальною та емоційно заворожувала. Відчуття, що виникали під час цих спілкувань, були надзвичайно сильними, і відчувалося, що кожна історія заслуговує на увагу та висловлення.

Особливо вражаючим було те, що деякі герої висловлювали протилежні думки та погляди на події, що сталися. Це показало, наскільки складно оцінити ситуацію з різних точок зору та як сильно вона може впливати на погляди та переживання людей. Ця різноманітність переживань і думок надихнула нас на подальше дослідження теми та збагатила фільм різноманітними поглядами та історіями.

Після завершення зйомок фільму настав час взятися за монтаж, що виявилось складним, але захоплюючим процесом. Під час монтажу ми враховували не лише послідовність подій, а й структуру фільму, щоб кожен епізод логічно переходив до наступного та утворював єдину композицію. Важливим було зберегти емоційну силу кожного моменту та плавні переходи між ними, щоб глядач відчував безперервність та сплетіння різних історій.

Одним із ключових аспектів монтажу був звуковий супровід. Звук відіграє важливу роль у створенні атмосфери та емоційного зв'язку з глядачем. Ми використовували різні звукові ефекти та музичні композиції, щоб підкреслити настрій кожної сцени та підсилити емоційний вплив фільму. Підбір музики був тонкою справою, оскільки кожна композиція повинна була доповнювати візуальний контент та створювати потрібну атмосферу.

У процесі монтажу ми також звертали особливу увагу на відображення теми фільму в одній лінії. Важливо було зберегти цільову спрямованість фільму і не відхилятися від головної ідеї. Кожен епізод і кадр повинен був відповідати цій темі та доповнювати загальну картину. Такий підхід допоміг зберегти зорову та емоційну цілісність фільму.

Під час монтажу ми також використовували різноманітні техніки обробки відео, такі як колірна корекція та обробка зображення, щоб

підкреслити настрій та емоційний зміст кожної сцени. Це дозволило створити більш насичений та ефектний візуальний досвід для глядачів.

Не менш важливою складовою процесу монтажу був запис закадрового тексту. Текст повинен був передавати не лише факти, а й емоції та почуття героїв. Ми старалися підібрати слова та фрази, які б найкращим чином виражали думки та почуття учасників фільму. Це дозволило створити додатковий емоційний зв'язок з аудиторією та підсилити імпакт фільму. У цілому, монтаж фільму був складним, але надзвичайно захоплюючим процесом, який дозволив створити вражаючу та емоційно збагачену роботу.

Ідея фільму була не лише про аналіз впливу новин на медійну аудиторію, а й про філософське обґрунтування поняття дому та його незмінної важливості для людини. Ця тема є актуальною для багатьох, особливо для тих, хто змушений був покинути свій рідний край через воєнні конфлікти.

У фільмі ми намагалися висвітлити не лише зовнішній вплив подій на психологічний стан людей, а й внутрішній пошук місця, де можна відчутися в безпеці та затишку. Чи може дім бути тільки фізичним місцем, або це скоріше стан душі, де людина відчуває себе комфортно та впевнено? Ця філософія пронизувала кожен частину фільму, допомагаючи глядачам задуматися над сенсом свого існування та цінністю домашнього затишку.

Поширення інформаційного продукту. Успішне втілення цієї ідеї стало можливим завдяки уважному плануванню, ретельному підбору героїв та їх історій, а також передпоказу.

Для завершення роботи і повного аналізу документальний фільм був показаний цільовій тестовій групі перед офіційною прем'єрою у конференц-залі «Green House» міста Відень 25 лютого 2024 року. Отриманий позитивний фідбек від глядачів став важливим кроком у підтвердженні ефективності та відповідності фільму меті. Глядачі, що представляли цільову аудиторію у віковому діапазоні 20-45 років, висловили зацікавленість та позитивну реакцію на зміст фільму, підкресливши його актуальність та важливість для подальшого обговорення проблеми російсько-української війни.

Відгуки цільової аудиторії стали підтвердженням успішного досягнення мети фільму – привернути увагу до актуальної теми, поширити розуміння ситуації через реальні історії та вразливість особистих долей учасників. Позитивний фідбек також підтвердив важливість відкритого доступу до фільму для широкої аудиторії, сприяючи обміну думками та розумінню складних проблем.

Передпоказ фільму є невід'ємним етапом у процесі його створення і виходу на екран. Цей етап дозволяє отримати попередню реакцію аудиторії перед офіційною прем'єрою, що може суттєво вплинути на кінцевий результат та успіх проекту.

Передпоказ дозволяє виявити, які елементи фільму працюють добре, а які потребують доопрацювання. Глядачі можуть надати безцінний зворотний зв'язок щодо сюжету, акторської гри, режисури та технічних аспектів. Такий зворотний зв'язок допомагає зрозуміти, які сцени викликають емоційний відгук, а які – залишають байдужими, що дозволяє внести необхідні корективи до прем'єри.

Завдяки передпоказу можна також коригувати стратегію маркетингу та промоції фільму. Знаючи, які елементи найбільше сподобалися глядачам, можна акцентувати на них увагу в рекламних матеріалах, трейлерах та постерах. Це дозволяє краще орієнтуватися на цільову аудиторію та підвищити інтерес до фільму.

У червні-липні 2024 року запланована прем'єра документального фільму, присвяченого російсько-українській війні, яка відбудеться офлайн і абсолютно безкоштовно для глядачів. Цей проект має відкриту соціальну місію, що ставиться вище будь-яких комерційних мотивів, адже його основна мета - привернути увагу до актуальних проблем, які продовжують впливати на життя людей в Україні.

Цей документальний фільм, створений на базі ретельних інтерв'ю з учасниками конфлікту та переселенцями, розкриє реальні історії та відображення того, як війна впливає на життя людей. Планується включити як

українську, так і німецьку мови для більш широкого охоплення аудиторії, особливо в контексті здорового обміну інформацією між країнами.

Заходячи за межі звичайних комерційних інтересів, цей фільм прагне спонукати до подальших обговорень та розмов про те, як важливо не втрачати зв'язок з подіями, що мають визначальне значення для сучасного світу. Запланована прем'єра створить платформу для обміну думками та діалогу, що сприятиме розумінню та співпраці між людьми, незважаючи на їхнє походження чи національність.

Проект покликаний висвітлити глибину та складність воєнного конфлікту через призму живих історій, щоб максимально привернути увагу громадськості до цієї нагальної проблеми. Безкоштовний доступ до фільму виключає бар'єри і сприяє доступності інформації для всіх, хто хоче дізнатися більше про цю складну ситуацію, а також підтримати мир та спільне майбутнє.

Уже після прем'єри планується поширення документального фільму на платформі YouTube. Це дозволить забезпечити вільний доступ до фільму для широкої аудиторії, залучити увагу нових глядачів та сприяти обговоренню важливої теми про російсько-українську війну. YouTube є популярною платформою для розміщення та споживання відеоконтенту, що забезпечить максимальне поширення фільму та його вплив на глядачів.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОДУКТ «ВІДЕОФІЛЬМ «KRIEG UND WIR / ВІЙНА ТА МИ»

Сценарій фільму «Krieg und Wir/ Війна та ми»

Вступ

закадровий текст з відеорядом (початок історії)

Одного разу, в далекій країні, жила дівчинка на ім'я Мрія. Вона часто марила про свій власний дім із жовто-блакитним краєвидом – місце, де вона побудує щасливе та безпечне життя.

Однак, її фантазії виявились марними, оскільки війна огорнулася тінню над усіма сподіваннями. Їй довелось залишити омріяне місце коло Дніпра та вирушити в подорож у пошуках нового дому.

Якось на своєму шляху вона зустріла доброго мандрівника, який розповів їй про чарівні води Дунаю – річку, що бере початок у горах Німеччини, тече через столиці Центральної та Східної Європи, вертаючись до самої України.

«Ця річка, – сказав мандрівник, – може відкрити тобі таємницю твого справжнього дому...»

початкові титри

Підведення до першої частини

закадровий текст з відеорядом (передмова)

Коли війна стає невід'ємною частиною життя, еміграція перетворюється не лише на акт виживання, але й на шлях відновлення своєї ідентичності та пошук справжнього дому.

Цей фільм не тільки про Мрію. Він розкриє історії тих, хто покинув свої домівки в пошуках безпеки, тих, чиї долі переплелися із світовими заголовками, та тих, хто дивиться на війну крізь об'єктив медіа.

кадри героїв з іменами, які будуть частиною історії

заставка (назва фільму)

Блок 1. Життя переселенців

1. Як ви описали б свій перший день в новій країні та які емоції ви тоді відчували?

відеоряд про переїзд, спогади першого дня закордоном, враження (нарізка кадрів з героями, де кожен ділиться своїм досвідом)

закадровий текст з теоретичною частиною про початок війни, статистика емігрантів закордоном і тд (кадри з новин, фото руйнувань, можна додати якісь цитати)

На фоні розгортання повномасштабного вторгнення та політичних турбулентностей, що почались 24 лютого 2022 року, за останні півтори роки державні кордони України перетнули 50 млн разів.

Багато українців були змушені покинути свої рідні домівки в пошуках безпеки та стабільності. За даними міжнародних організацій, з того часу понад 2 мільйони осіб емігрували з України. Це – не лише статистичні дані, але й тисячі особистих долей, загублених мрій та перевернутих життів.

Цей фільм – спроба зрозуміти, як війна перетворює життя та психіку людей і яка роль медіа в цьому процесі. Ми відправимось у подорож з переселенцями через простір і час, вивчаючи їх мотивацію, труднощі та надії, щоб зрозуміти глибину людського досвіду в умовах воєнного конфлікту та еміграції.

завставка з назвою першого блоку

2. Які труднощі ви зазнали при адаптації до нового оточення та культурних розбіжностей?

відеоряд героїв з особистими історіями (про особисту ситуацію: чому наважились на переїзд, з ким це зробили, як облаштовувались перший час...)

фото/ відео з того часу цих людей

вставка зі мною (текст-підсумок першого блоку)

Ми всі, відправились у пошук свого щастя та нового сенсу життя. І кожен крок, який ми робимо, кожен вибір, який приймаємо, визначає нашу долю та формує наше майбутнє.

Кожен з нас – символ свободи, незламності, а тепер і постійного пошуку. І коли ти приймаєш це в собі – мрія стає можливістю, а надія – справжністю.

Блок 2. Вплив ЗМІ на психологічний стан

заставка з назвою

3. Чи відстежуєте ви новини про актуальний військовий перебіг подій в Україні після еміграції закордон? Якщо так – як це впливає на ваш емоційний стан і буденне життя? Яке уявлення складається про ситуацію вдома? Якщо ні – чому?

4. Чи бачите ви зараз згадування про події в Україні серед контенту місцевих ЗМІ?

відеоряд аналізу від героїв того, як медіа формує уявлення про ситуацію вдома

відеоряд з аналізом (2 приклади трагедій з точними датами, картинками/ відео) і спогадами людей, про реакцію, за якими інформаційними джерелами вони тоді спостерігали та чи висвітлювали це австрійські ЗМІ взагалі

5. 14 січня 2023 року в Дніпрі, біля 16 години вечора, в житловий будинок № 118 на ж\м Перемога, 6 влучила російська ракета, у результаті чого один під'їзд було повністю знищено. Вам знайома ця ситуація з українських новин? Пам'ятаєте свої перші емоції?

6. Чи зустрічались вам висвітлення цієї ж події австрійськими медійниками? Чи вдалось їм у своїх матеріалах передати масштаб трагедії?

Блок 3. Роль українських та зарубіжних ЗМІ

заставка з назвою

австрійці діляться враженнями від новинної стрічки стосовно інфоприводу війни в Україні (що вони відчували, чи шокувала/ торкнулась їх ця тема, як довго новини з цього приводу продовжували бути на слуху та як змінювалась із часом їх реакція на них

7. Erinnern Sie sich, als Nachrichten über die Ukraine im üblichen Feed auftauchten? (Ви пам'ятаєте в який момент у звичній стрічці почали з'являтися новини про Україну?)

8. Vermittelte dieser Inhalt das Ausmaß der Tragödie des Krieges? Welche Emotionen haben Sie gespürt? (Чи передавав цей зміст масштаб трагедії війни? Які емоції ви відчули?)

9. Ist die Zahl der Nachrichten über den Krieg in der Ukraine im Jahr 2024 zurückgegangen? (Чи зменшилась кількість новин про війну в Україні у 2024 році?)

10. Ist es immer noch ein heißes Thema, das für Empörung sorgt? (Чи це досі актуальна тема, яка викликає обурення?)

відеоряд, де українці діляться своїми думками

11. Близько 2:50 ночі, 6 червня 2023 року, греблю Каховської ГЕС було заміновано та підірвано, що призвело до її знищення, а в зоні лиха опинилося близько 16 000 людей. Ця подія також висвітлювалась як українськими, так і німецькомовними джерелами, проте чи набула вона розголосу серед австрійського населення? Про це говорили ваші австрійські колеги на роботі, можливо сусіди чи знайомі?

12. Колись новини про військовий конфлікт в Україні очолювали заголовки кожного європейського видання. Сьогодні наближається друга річниця повномасштабного вторгнення Росії на нашу територію, а розголос цієї події йде на спад. На вашу думку, як це впливає на життя українців закордоном і на чому відображається (припиняють свою діяльність волонтерські організації, складнощі з працевлаштуванням)?

Блок 4. Пошук рішень

заставка з назвою

відеоряд з висвітленням можливих шляхів поліпшення ситуації

13. Які історії ваших співвітчизників, що переселились, вас найбільше вражають і ви хотіли б, щоб їх розповіли?

14. Які перспективи ви бачите для покращення умов життя для переселенців у новій країні?

усі українці підбивають підсумки стосовно свого морального стану, життя (що їх ображає в цій ситуації, що непокоїть, які наслідки це несе та діляться своїми думками стосовно покращення ситуації – про небайдужість, справедливість, повагу)

Заключне слово

закадровий текст з відеорядом (завершення історії)

Під час свого подорожування Мрія зустріла багато інших мандрівників, які також шукали свої домівки вздовж берегів Дунаю. Хтось уже знайшов свої місця, інші продовжували шлях.

У цю мить вона зрозуміла: дім – це не просто місце, а люди, які знаходяться поруч.

Наш дім – це тепло, що огортає нас у найтемніші часи, і любов, що дарує силу та надію на краще. Вони втілюються у словах підтримки, обіймах рідних, теплій усмішці друга, допомозі впоратись із складнощами та відчувати себе в безпеці.

Це почуття належності, приналежності до чогось більшого, що перетинає кордони та культурні різниці, де жодні зовнішні обставини не зможуть забрати в нас цього дому, адже він знаходиться у наших серцях.

Це наша опора, наша надія, наша невичерпна сила, яка допомагає нам пройти крізь будь-які випробування та зберегти нашу ідентичність у будь-якому куточку світу.

Кадри з фільму «Krieg und Wir/ Війна та ми»

Рис. 1. Вступні титри.

Рис. 2. Кадр з сюжетного блоку 1 «Життя переселенців».

Рис. 3. Кадр з сюжетного блоку 2 «Вплив ЗМІ на психологічний стан».

Рис. 4. Кадр з сюжетного блоку 3 «Роль українських та зарубіжних ЗМІ».

Рис. 5. Кадр з сюжетного блоку 4 «Пошук рішень»

Рис. 6. Кадр з сюжетного блоку «Заключне слово».

ВИСНОВКИ

1. Творчий проєкт базується на сучасних наукових положеннях, що досліджують вплив медіа на формування громадської думки та світогляду. Актуальність проєкту обумовлена гострою потребою висвітлення реальних історій переселенців в контексті російсько-української війни, що допомагає суспільству краще розуміти та співпереживати ситуації. Ретельно пророблена драматургія дозволяє показати розвиток персонажів та їхні внутрішні конфлікти, а сценарій має бути чітко структурованим, щоб забезпечити послідовність подій та логічний розвиток сюжету. Авторська концепція проєкту полягає у використанні інтерв'ю як основного засобу передачі емоцій та досвіду, що підкреслює особистісний вимір конфлікту. Новизна проєкту полягає в його фокусі на людських історіях і символізмі, який підкреслює універсальні мрії про мир і дім.

2. Цільовою аудиторією творчого проєкту є широка громадськість, зокрема свідомі та небайдужі люди, відкриті до комунікації, діалогу та змін. Необхідно провести детальне дослідження теми фільму та зібрати достатньо інформації для створення повноцінного наративу. Ефективна організація зйомок та збір необхідного обладнання допомагає забезпечити успішне завершення проєкту, а сам конфлікт повинен бути представлений збалансовано, щоб стимулювати інтерес глядачів, але не перевантажувати їх інформацією. Комунікативні канали включають загальнодоступні медіа-платформи, особливо YouTube, для максимальної реалізації соціальної місії проєкту. Ресурсні витрати зосереджені на етапі продакшену, для передачі максимальної якості контенту, проте створення документального кіно вимагає не лише технічних навичок, але й творчого підходу до кожного етапу процесу, щоб надати фільму унікальність та емоційний заряд.

3. Створення інформаційного продукту проходило через кілька етапів: розробка концепції, підготовка та проведення інтерв'ю, монтаж відео та підготовка до показів. В умовах постійних змін та розвитку технологій,

документальне кіно потребує постійної інновації та творчого підходу для відповіді на виклики сучасності. Робота над цим проектом підкреслила, що вплив медійних матеріалів на суспільство є надзвичайно важливим аспектом нашого життя. Вона розкрила глибину і складність цього впливу, підкресливши, що інформація не лише відображає події, але також формує наші уявлення та переконання. Комунікативний результат полягає у підвищенні обізнаності про проблеми переселенців та сприянні емпатії. Рекомендації щодо подальшого поширення включають офлайн показ для всіх небайдужих.

4. Документальне кіно – це постійний процес навчання та вдосконалення, де важливо відстежувати тенденції, вдосконалювати навички та відкривати нові шляхи в творчому вираженні. Творчий проєкт представлений у формі документального відеофільму «Krieg und Wir / Війна та ми», який складається з інтерв'ю з переселенцями та незалежними представниками австрійського суспільства. Структура фільму включає вступ, основні інтерв'ю та висновки, що підкреслюють символізм мрії про мирний дім. Суспільна значущість проєкту полягає у підвищенні розуміння та співчуття до тих, хто постраждав від війни, а також у стимулюванні дискусій про важливість підтримки та адаптації переселенців.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вічне сяйво чистого розуму. IMDb. URL: <https://m.imdb.com/title/tt0338013/>
2. Дроботенко А.Е. Документальне кіно і журналістика: взаємозв'язок понять. *Вісник Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна. Серія Соціальні комунікації*. 2017. Вип. 11. С. 4 - 7.
3. Колошук Н. Екстремальні свідчення в сучасній українській літературі та підсумки і перспективи вітчизняного вивчення документалістики. *Волинський національний університет імені Лесі Українки*, 2008. С. 110
4. Міщенко М. Документальний кінематограф України: між історичною реконструкцією та філософським осмисленням. *Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»*, 2019. С. 3
5. Паразити. IMDb. URL: <https://m.imdb.com/title/tt6751668/>
6. Ятчук О.М., Кодацька Н.О. Аудиторія телебачення як чинник формування соціально-комунікативних відносин. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації*. 2019. Том 30 (69). № 4, С.183 -188.
7. Block B. *The Visual Story, Second Edition: Creating the Visual Structure of Film, TV and Digital Media*. Routledge, 2007. 297 с.
8. Bordwell D. *Film Art: An Introduction*. McGraw Hill, 2016. 544 с.
9. Britannica. YouTube. URL: <https://www.britannica.com/topic/YouTube>
10. Children of war. IMDb. URL: <https://m.imdb.com/title/tt1326750/>
11. Cinema verite. Britannica. URL: <https://www.britannica.com/art/cinema-verite>
12. Egri L. *The Art Of Dramatic Writing: Its Basis in the Creative Interpretation of Human Motives*. Touchstone, 1972. 320 с.
13. GMX. URL: <https://www.gmx.at>

14. How to make a documentary. DFA. URL: <https://www.docfilmacademy.com/blog/how-to-make-a-documentary>
15. Iglesias K. Writing for Emotional Impact: Advanced Dramatic Techniques to Attract, Engage, and Fascinate the Reader from Beginning to End. WingSpan Publishing, 2011. 240 c.
16. Jolliffe G., Zinnes A. The Documentary Film Makers Handbook. Bloomsbury Academic, 2006. 560 c.
17. McKee R. Story: Substance, Structure, Style and the Principles of Screenwriting. ReganBooks, 1997. 480 c.
18. Mein Bezirk. URL: <https://www.meinbezirk.at>
19. Nichols B. Introduction to Documentary. Indiana University Press, 2001. 223 c.
20. Oberösterreichischen Nachrichten. URL: <https://www.nachrichten.at>
21. Österreichischer Rundfunk. URL: <https://orf.at>
22. Profil. URL: <https://www.profil.at>
23. Rouch J. DER. URL: <https://www.der.org/resources/filmmaker-bios/jean-rouch/>
24. Truby J. The Anatomy of Story: 22 Steps to Becoming a Master Storyteller. Farrar, Straus and Giroux, 2008. 464 c.
25. What is Symbolism in film and TV. No Film School. URL: <https://nofilmschool.com/symbolism-film-and-tv-definition-and-examples>
26. Why documentary film is important. C&I. URL: https://c-istudios.com/why_documentary-film-is-important/#:~:text=Documentary%20films%20are%20a%20powerful,that%20might%20otherwise%20go%20unnoticed.
27. Wiener Zeitung. URL: <https://www.wienerzeitung.at>
28. 20 Днів у Маріуполі. 1+1. URL: <https://1plus1.ua/20-dniv-u-mariupoli>